

VIKURNÁM Á MÝRDALSSANDI, MÝRDALSHREPPI

Úrskurður Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum

1. INNGANGUR

Skipulagsstofnun hefur fengið til athugunar vikurnám á Mýrdalssandi í Mýrdalshreppi, samkvæmt lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdaraðili: Kötluvikur ehf.

Framkvæmd kynnt í matsskýrslu: Vikurnám á Mýrdalssandi allt að 200.000 m³ á ári.

Markmið framkvæmdar: Að nýta Kötluvikur til iðnaðarframleiðslu og efla með því atvinnulíf í héraðinu.

Athugun Skipulagsstofnunar: Þann 30. maí 2002 tilkynnti Kötluvikur ehf. framkvæmdina til Skipulagsstofnunar. Framkvæmdin var auglýst opinberlega þann 12. júní 2002 í Lögbirtingablaðinu og Morgunblaðinu. Matsskýrsla lá frammi til kynningar frá 12. júní til 24. júlí 2002 á skrifstofu Mýrdalshrepps, Skaftárhrepps, í Þjóðarbókhöðunni og hjá Skipulagsstofnun í Reykjavík. Matsskýrslan var einnig aðgengileg á Netinu: www.honnun.is. Leitað var umsagnar Mýrdalshrepps, Skaftárhrepps, Byggðastofnunar, Fornleifaverndar ríkisins, Heilbrigðiseftirlits Suðurlands, iðnaðar- og viðskiptaráðuneytis, Landgræðslu ríkisins og Náttúruverndar ríkisins. Á kynningartíma barst engin athugasemd.

Gögn lögð fram við athugun Skipulagsstofnunar:

Matsskýrsla: Vikurnám á Mýrdalssandi, Mýrdalshreppi. Mat á umhverfisáhrifum. Kötluvikur ehf. og Hönnun, maí 2002.

Viðbótarupplýsingar: Svör Kötluvikurs ehf. við umsögnum dags. 8. og 30. júlí og 12. ágúst 2002.

2. UMSAGNIR

Umsagnir bárust frá:

Mýrdalshreppi með bréfi dags. 28. júní 2002.
Skaftárhreppi með bréfi dags. 11. júlí 2002.
Byggðastofnun með bréfi dags. 28. júní 2002.
Heilbrigðiseftirliti Suðurlands með bréfi dags. 8. júlí 2002.
Iðnaðar- og viðskiptaráðuneyti með bréfi dags. 9. júlí 2002.
Landgræðslu ríkisins með bréfi dags. 5. júlí 2002.
Náttúruvernd ríkisins með bréfi dags. 10. júlí 2002.

3. ATHUGASEMDIR

Engin athugasemd barst á kynningartíma.

4. UMHVERFISÁHRIF FRAMKVÆMDAR SAMKVÆMT FRAMLÖGÐUM GÖGNUM VIÐ ATHUGUN SKIPULAGSSTOFNUNAR

4.1 FYRIRHUGUÐ FRAMKVÆMD

Í matsskýrslu er kynnt vikurnám á Mýrdalssandi í Mýrdalshreppi. Kötluvikur ehf. fyrirhugar rekstur námusvæðis við Hafursey á Mýrdalssandi. Vikurinn verður notaður sem hráefni til þenslu og flokkunar í verksmiðju sem reisa á í Vík í Mýrdal. Í matsskýrslu er gerð grein fyrir mati á umhverfisáhrifum námuvinnslunnar, en starfsemi fyrirhugaðrar verksmiðju heyrir ekki undir lög um mat á umhverfisáhrifum.

4.1.1 Framkvæmdasvæði og vikurnám

Í matsskýrslu kemur fram að fyrirhugað námusvæði sé á svonefndri Háöldu austan Hafurseyjar á Mýrdalssandi. Svæðið sé 15,5 km² og mjög vel afmarkað frá náttúrunnar hendi. Það standi mun hærra en aðliggjandi svæði, einkum nyrsti hluti þess. Námusvæðinu hafi verið skipt í þrjá hluta frá suðri til norðurs. Áætlað sé að byrja vikurnám á svæði 1, syðst í Háöldu, en vinna svæðið til norðurs og með tímanum yrði unnið áfram að svæði 3 sem er nyrst. Miðað við fullnýtingu svæðisins væri hægt að nýta það að öllu óbreyttu í um 570 ár miðað við 200.000 m³ efnistöku á ári. Fram kemur í matsskýrslu að um sé að ræða nám á dökkum basaltvikri úr Kötlu og sé þykkt vikurlaganna víðast hvar á þriðja tug metra ofan grunnvatnsborðs. Áætlað er að hámarksdýpt námanna verði um 10 m.

Samkvæmt matsskýrslu fer vikurnámið þannig fram að í fyrstu er foksandi ýtt ofan af vikrinum og honum síðan mokað upp á flutningabíl. Fram kemur að ekki virðist vera þörf á því að fjarlægja foksand ofan af vikrinum nema að mjög litlu leyti þar sem lítill sem enginn foksandur sé í efsta laginu og vikurinn því yfirleitt mjög hreinn. Gert sé ráð fyrir að efni sem ekki nýtist í verksmiðju í Vík í Mýrdal verði um 20% af heildarmagni efnis sem flytja þarf til verksmiðju. Það verði flutt aftur til námu og jafnað út á botni hennar.

Fram kemur í matsskýrslu að fyrirhugað sé að sækja um leyfi fyrir allt að 200.000 m³ efnistöku en áformað að vinna rúm 80.000 m³ í fyrirhugaðri verksmiðju. Ekki liggi fyrir til hvers eigi að nýta þann hluta efnisins sem ekki verði unninn í verksmiðjunni.

Allar líkur eru á að verksmiðjan verði byggð upp í nokkrum áföngum. Byrjað yrði á 6.000 tonna framleiðslu árið 2003, en framleiðsla ársins 2004 yrði tvöfalt meiri. Reiknað er með að árið 2008 verði ársframleiðsla verksmiðjunnar komin í um 50.000 tonn og yrði það endanleg stærð verksmiðjunnar.

Í umsögn Náttúruverndar ríkisins kemur fram að eingöngu eigi að fallast á vinnslu vikurs á svæði 1 en þó þannig að innan þess verði afmarkaðir vinnslureitir til ákveðins árafjölda í senn. Að mati Náttúruverndar ríkisins sé ekki eðlilegt að veita leyfi fyrir vinnslu á öllum þremur framangreindum svæðum enda um að ræða vinnslu til mörg hundruð ára. Eðlilegt sé að Skipulagsstofnun úrskurði um afmarkað efnistökusvæði þar sem vinnsla gæti farið fram í nánustu framtíð, t.d. næstu 30 árin. Framhald efnistöku á svæðinu og einstökum svæðum yrði síðan að meta með hliðsjón af þeirri reynslu sem fengist af vinnslunni á þeim tíma.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að í matsskýrslu sé gerð grein fyrir svæði sem skeri sig nokkuð úr öðrum svæðum á Mýrdalssandi hvað varðar hreinleika vikurs. Af þeim sökum sé talið auðvelt að nema þaðan vikur þar sem ekki þurfi að moka þykkum yfirborðslögum af vikrinum áður en honum er komið á bíla. Matsvinnan hafi verið notuð til að ákvarða hvar hentugast sé að vinna vikurinn og hvaða svæðum sé rétt að hlífa. Í ljós hafi komið að gróður sé ekki áberandi, en þar sem hann sé að finna verði vikur ekki unninn. Svæðinu norðan Hafurseyjar sé rétt að hlífa við raski m.a. vegna sjónrænna áhrifa. Framkvæmdaraðili bendir á að vinnslan sé unnin skipulega og samkvæmt reglugerð sem nái yfir skipulag námuvinnslu og segi til um hvernig hún skuli fara fram. Mat á umhverfisáhrifum sé ekki vettvangur nánari útfærslu vinnslunnar heldur muni hún fara fram við vinnslu námuleyfis sem veitt sé til 30 ára í senn af iðnaðarráðuneytinu. Framkvæmdaraðili bendi á að mat á umhverfisáhrifum nái yfir alla Háölduna eins og fram komi í matsskýrslu, en það sé iðnaðarráðuneytis að veita námuleyfi sem sé endurskoðað á hverjum tíma í ljósi þeirrar vinnslu sem farið hefur fram.

4.1.2 Vegagerð og flutningar

Í matsskýrslu kemur fram að fyrirhugað sé að nýta gamla þjóðveginn til vikurflutninga sem liggja frá núverandi þjóðvegi 1 við Múlakvísl að Hafursey austanverðri. Styrkja þurfi gamla þjóðveginn en ekki sé gert ráð fyrir að byggja hann upp. Malarslitlagið sem þyrfti til þess að styrkja veginn yrði unnið á staðnum eða fengið úr opinni námu í Múlakvísl, sunnan vegar framan við núverandi brú. Efnispörf í 10 km langan veg sé um 4.000 m³. Veginum yrði að halda við með því að hefла eftir þörfum. Þegar reynsla verði komin á flutningana, rekstur námu og verksmiðju og flutningarnir verði tíðari, séu líkur á að vegurinn verði lagður bundnu slitlagi. Frá gamla þjóðveginum þurfi að byggja upp vegtengingu að fyrirhugaðri námu.

Fram kemur að vikurinn verði fluttur um 17 km vegalengd til fyrirhugaðrar verksmiðju. Miðað við 50.000 tonna verksmiðjuframleiðslu á ári, sem sé hámarksframleiðsla, megi gera ráð fyrir 82.500 tonnum af hráefni. Gert sé ráð fyrir að jafnaði um 12-14 ferðum á dag frá fyrirhugaðri námu að verksmiðju miðað við full afköst. Eftir pökkun í fyrirhugaðri verksmiðju verði vikurinn fluttur í gámaflutningabílum til útskipunarhafnar. Ekki sé ljóst hvaðan vikrinum verði skipað út, en valið standi á milli Reykjavíkur og Þorlákshafnar. Miðað við full afköst verksmiðju megi gera ráð fyrir að flytja þurfi 8-9 gáma á dag.

4.1.3 Aðrir kostir

Í matsskýrslu kemur fram að einnig hafi verið skoðaður sá möguleiki að vinna svæði sunnarlega á sandinum við Hjörleifshöfða. Líkt og á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði við Hafursey sé náttúrufar við Hjörleifshöfða nokkuð einsleitt og um sé að ræða svartan basaltvikur. Nokkuð lengra er að sækja vikurinn að Hafursey en að Hjörleifshöfða en byggja þyrfti upp veg að svæðinu við Hjörleifshöfða þar sem enginn vegur sé þar fyrir.

Núllkostur. Í matsskýrslu kemur fram að metið hafi verið hvernig umhorfs yrði á framkvæmdasvæði ef ekkert yrði af framkvæmdum. Þannig héldist Mýrdalssandur áfram í núverandi mynd og ekkert skarð yrði rofið í þá landslagsheild sem sandurinn er. Helstu neikvæðu áhrif þess að fara ekki í fyrirhugaðar framkvæmdir snúi hins vegar að samfélagslegum þáttum. Þó svo að byggðin standi ekki og falli með fyrirhuguðum framkvæmdum komi þær til með að efla hana.

4.2 ÁHRIF Á MENN OG SAMFÉLAG

Í matsskýrslu kemur fram að fólki hafi smám saman verið að fækka á áhrifasvæði framkvæmdarinnar. Mest hafi fækkunin verið á 9. áratugnum eða fram til ársins 1990, en eftir það hafi hægt á henni. Fram kemur að landbúnaður sé langstærsta atvinnugreinin á áhrifasvæði fyrirhugaðra framkvæmda. Hlutfall ársverka í þjónustu á áhrifasvæði Kötluvikurs sé 22%, sem telst nokkuð hátt á landsbyggðinni, en mikið muni um fjölgun þjónustustarfa tengdum ferðaþjónustu. Aðrar starfsgreinar s.s. verslun, iðnaður og samgöngur sé alls staðar að finna á svæðinu og sé hlutfallið oft ekki fjarri landsmeðaltali.

Í matsskýrslu kemur fram að vikurnámið eitt og sér hafi lítil sem engin áhrif á íbúáþróun svæðisins enda aðeins einn starfsmaður þar til að byrja með. En sé tekið mið af Kötluvikursverkefninu í heild sinni og fyrirhuguð verksmiðja tekin með í mat á samfélagslegum áhrifum megi telja líklegt að íbúáþróun svæðisins verði jákvæð. Ráðgert sé að vinnuafliþörf Kötluvikurs á fyrsta starfsári sé 22 starfsmenn, en fari fjölgandi um 10 manns næstu þrjú ár þar á eftir, samfara aukinni framleiðslu.

4.3 ÁHRIF Á NÁTTÚRUFAR

4.3.1 Gróður

Í matsskýrslu kemur fram að á mjóu beltinu meðfram Hafursey sé nær samfelld gróðurþekja. Töluverð gróðurþekja sé einnig á svæðum þar sem melgresi hafi verið sáð, þ.e. meðfram gamla þjóðveginum og á mjóu beltinu, um 3 km löngu, sem liggja austur frá Hafursey. Önnur svæði á vikuröldunni séu lítt gróin eða gróðurlaus. Magn og þekja gróðurs minnki eftir því sem sunnar og austar dragi eftir vikuröldunni. Fram kemur að meiri gróðurhula sé á svæðinu vestan Hjörleifshöfða en á Háöldu.

Samkvæmt matsskýrslu er lagt til að vinnslusvæðið verði afmarkað þannig að mörk þess verði nokkuð utan við þau svæði sem hafa meira en 10% gróðurþekju. Ekki sé talin þörf á að grípa til sértækra mótvægisáðgerða gagnvart gróðurskerðingu þar sem hún verði minni háttar.

Í umsögn Landgræðslu ríkisins kemur fram að mestu umhverfisáhrif framkvæmdanna séu á gróður en með óbeinum hætti. Mest sé hættu á sandfoki yfir á landgræðslusvæði suður af framkvæmdasvæðinu. Það sé því eðlilegt að gera ráð fyrir því að melfræi verði sáð í raskað land um leið og gengið verði frá námunum. Þar sem fyrirhugað sé að vinna námusvæðið frá suðri til norðurs tæki slík mellgresissáning við mestöllu

skriðefni sem kæmi úr opnum hluta námunnar þannig að tryggt væri að fok af námasvæðinu muni ekki raska gróðri.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að framkvæmdaraðili lýsi sig reiðubúinn til að vinna í samráði við Landgræðslu ríkisins að uppgræðslu og frágangi hvers svæðis fyrir sig ef til þess þurfi að koma.

4.3.2 Veðurfar og sandfok

Í matsskýrslu kemur fram að þar sem vikurinn sé mjög eðlisléttur komi dagar þegar vindur sé það mikill að loka þurfi ferðaleiðum um Mýrdalssand vegna sandfoks. Samkvæmt upplýsingum frá Vegagerðinni séu það að jafnaði í 5-10 dagar á ári. Fram kemur að áhrif vegna veðurs tengist einkum mögulegum takmörkunum sem þeir setja námi vikurs á Mýrdalssandi en um sé að ræða nokkra daga á ári vegna sandfoks og snjóalaga. Áhrifin séu minni háttar og skipti ekki máli varðandi rekstur námu og verksmiðju.

Samkvæmt matsskýrslu er fyrirhuguð náma staðsett á landgræðslusvæði. Lítil sem engin uppgræðsla hafi þó átt sér stað þar enda landgræðsluáðgerðum beitt til að draga úr sandfoki við núverandi þjóðveg. Líkur séu á því að sandfok aukist frá námusvæði við sérstakar aðstæður, þar sem að með efnistöku sé hróflað við fínefni sem sé fokgjarnara en hið þunna yfirborðslag sem hafi að geyma grófara efni. Ekki sé ástæða til að ætla að ófært verði fleiri daga um sandinn en nú er þar sem námusvæðið hverju sinni sé lítið hlutfall af heildarflatarmáli Mýrdalssands. Þar sem fyrirhuguð náma sé á landgræðslusvæði verði unnið í samráði við Landgræðslu ríkisins að uppgræðslu og frágangi hvers svæðis fyrir sig ef til þess þurfi að koma.

Í umsögn Landgræðslu ríkisins kemur fram að óþarft sé að taka nokkra áhættu um aukið sandfok og sandskrið umfram það sem verður úr þeim hluta námusvæðisins sem opið er á hverjum tíma. Það sé því eðlilegt að mótvægisáðgerðir með landbótum hefjist sama ár og námavinnslan hefjist.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann lýsir sig tilbúinn til samstarfs við Landgræðslu ríkisins varðandi mótvægisáðgerðir til að koma í veg fyrir hættu á auknu sandfoki á svæðinu.

4.4 ÁHRIF Á JARÐMYNDANIR OG LANDSLAG

Í matsskýrslu kemur fram að Mýrdalssandur sé myndaður í jökulhlaupum sem orðið hafi samfara eldgosi í Kötlu. Stór hluti sandflákanna sé svartur basaltvikur, sem hlaupin hafi borið niður á sandinn. Landslag á sandinum sjálfum sé fremur fábrotið og einkennist af svörtum sandflákum sem ýmist séu gróðurlausir eða hafi verið græddir upp. Fram kemur að fyrirhuguð náma komi ekki til með að sjást nema frá þeim stöðum sem rísa nokkuð upp fyrir flatan sandinn í nágrenni námunnar. Þar sem vikurinn sé einsleitur muni sárið sem opnast ekki verða áberandi. Sjónræn áhrif fyrirhugaðrar vikurvinnslu á Mýrdalssandi verði óveruleg þar eð náman muni lítið sem ekkert sjást frá almennum ferðaleiðum. Fram kemur að verði fyrir valinu að taka vikur á svæðinu vestan Hjörleifshöfða þá muni náman verða sýnileg frá Hringvegi og sjónræn áhrif mun meiri.

Í umsögn Náttúruverndar ríkisins kemur fram að ef miðað sé við allt að 10 m vinnsludýpi muni myndast alldjúpar gryfjur við vinnsluna. Athuga ætti með að hafa vinnsludýpi minna til að minnka slyshættu og halda sjónrænum áhrifum vinnslunnar í lágmarki.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að ekki séu bein tengsl milli dýptar holu og aukinna neikvæðra sjónrænna áhrifa. Þvert á móti séu allar líkur á að sjónræn áhrif myndu aukast ef vinnsludýpið yrði minna því þar með yrði námusvæðið víðfeðmara.

4.5 NÁTTÚRUVÁ

Í matsskýrslu kemur fram að allt umhverfi fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis á Mýrdalssandi einkennist af þeim jarðhræringum sem átt hafi sér stað í tengslum við eldstöðvarkerfi Kötlu í Mýrdalsjökli. Jökulhlaup berist niður á láglandi í kjölfar eldsumbrota undir Mýrdalsjökli. Fram kemur að jökulhlaupin geti valdið miklu tjóni á því sem fyrir verði en erfitt sé að spá fyrir um hlaupleiðir. Þó verði að reikna með því að hlaup geti runnið í námunda við fyrirhugað efnistökusvæði á Mýrdalssandi. Fram kemur að helsta upptakasvæði jarðskjálfta sé innan Kötluöskjunnar og því í nokkurri fjarlægð frá námusvæðinu. Þeir geti þó leitt til þess að hrun verði í námuveggjum innan efnistökusvæðisins. Fram kemur að vel sé fylgst með svæðinu umhverfis Mýrdalsjökul í þeim tilgangi að segja fyrir um eldgos undir jöklinum og vara almenning við yfirvofandi hættu. Engu að síður sé nauðsynlegt að starfsmenn sem starfa muni á námusvæðinu kynni sér þá náttúruvá sem voði yfir Mýrdalssandi samfara eldgosu undir Mýrdalsjökli og komi sér upp áætlun um hvernig brugðist verði við henni.

5. NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Kötluvikur ehf. hefur tilkynnt til athugunar, samkvæmt lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, vikurnám á Mýrdalssandi í Mýrdalshreppi. Markmið framkvæmdarinnar er að nýta vikurinn á Mýrdalssandi og efla með því atvinnulíf í Vík í Mýrdal. Stefnt er að því að vikurnámið geti hafist árið 2003.

5.1 FYRIRHUGUÐ FRAMKVÆMD

Áætlað er að taka vikurinn á Háöldu suðaustan Hafurseyjar. Efnistakan er áætluð allt að 200.000 m³ á ári og eru rúmir 80.000 m³ áætlaðir til frekari vinnslu í verksmiðju í Vík í Mýrdal. Ekki liggur fyrir til hvers eigi að nýta þann hluta sem ekki verður unninn í verksmiðjunni. Í matsskýrslu var jafnframt kynntur annar kostur sem felst í að taka efni vestur af Hjörleifshöfða neðar á Mýrdalssandi.

5.2 ÁHRIF Á NÁTTÚRUFAR

Skipulagsstofnun telur að vegna röskunar á námasvæði megi búast við að sandfok geti aukist nokkuð vegna efnistöknunar og haft áhrif á gróður sunnan námunnar. Gróðurþekja í nágrenni námasvæðisins er mjög lítil og telur Skipulagsstofnun að áhrif á gróður séu óveruleg einkum vegna þess að vinnslusvæði á hverjum tíma verður fremur lítið. Engu að síður telur Skipulagsstofnun að nauðsynlegt sé að fylgjast glögggt með áhrifum starfseminnar á sandfok. Skipulagsstofnun bendir framkvæmdaraðila á nauðsynlegt samráð við Landgræðslu ríkisins um aðgerðir til að bregðast við auknu sandfoki, gerist þess þörf.

Skipulagsstofnun telur bein umhverfisáhrif beggja kostanna á náttúruferla vera óveruleg. Ljóst er að það er framkvæmdaraðila í hag að forðast gróin svæði eins og mögulegt er þar sem gróður og lífrænn jarðvegur rýrir gæði þess efnis sem fyrirhugað er að vinna.

5.3 ÁHRIF Á MENN OG SAMFÉLAG

Skipulagsstofnun telur að efnistakan ein og sér hafi óveruleg áhrif á samfélag en gangi hugmyndir um verksmiðjurekstur eftir verði þær veruleg lyftistöng fyrir atvinnulíf á svæðinu. Þungaflutningar munu aukast nokkuð þegar starfsemi hefur náð fullum afköstum en Skipulagsstofnun telur að áhrif þess verði óveruleg. Hugsanlegt er talið að vikurnámið hafi áhrif á sandfok sem kunnir að hafa áhrif á samgöngur um Mýrdalssand. Skipulagsstofnun bendir framkvæmdaraðila á nauðsynlegt samráð við Vegagerðina til að meta breytingar á sandfoki á Hringvegi. Sjónræn áhrif verða óveruleg vegna vikurnáms á Háöldu þar sem staðurinn er utan alfaraleiða. Verði hins vegar ákveðið að taka vikur vestan Hjörleifshöfða verður vinnslusvæðið skammt frá þjóðvegi og meira áberandi fyrir vikið.

Í matsskýrslu kemur fram að gera megi ráð fyrir að hætta á jökulhlaupum samfara eldsumbrotum í Mýrdalsjökli sé yfirvofandi. Skipulagsstofnun telur að námasvæði sunnan í Háöldu sé fremur vel staðsett með tilliti til þeirrar hættu miðað við svæðið vestan Hjörleifshöfða. Nauðsynlegt er að tiltæk verði viðbragðsáætlun fyrir þá sem starfa á því námasvæði sem verði fyrir valinu. Skipulagsstofnun bendir á nauðsyn þess að viðbragðsáætlunin sé unnin í samráði við og samþykkt af Almannavörnum ríkisins.

5.4 NIÐURSTAÐA

Á grundvelli gagna framkvæmdaraðila lögðum fram við athugun, umsagna, og svara framkvæmdaraðila við þeim er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að fyrirhugað vikurnám á Mýrdalssandi, Mýrdalshreppi muni ekki hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif. Skipulagsstofnun telur að þrátt fyrir styttri flutningsleiðir þá sé vikurnám vestur af Hjörleifshöfða neðar á Mýrdalssandi m.a. þeim annmörkum háð að vera áberandi vegna nálægðar við helstu ferðaleiðir. Svæðið er grónara en á Háöldu, fjarlægja þyrfti foksand áður en vinnsla gæti hafist, byggja þyrfti upp veg að námunni auk þess sem náman væri í meiri hættu fyrir Kötluhlaupum miðað við algengustu rennislisleiðir síðustu hlaupa. Skipulagsstofnun telur því að vikurnám á Háöldu sé heppilegra en vikurnám vestan Hjörleifshöfða vegna sjónrænna áhrifa en að öðru leyti sé lítill munur á umhverfisáhrifum kostanna.

Ekki er fyrir hendi svæðis- eða aðalskipulag sem nær yfir framkvæmdasvæðið. Unnið er að gerð aðalskipulags fyrir sveitarfélagið í heild þar sem gert er ráð fyrir efnisnámunni á Háöldu. Gert er ráð fyrir að aðalskipulagsvinnu ljúki í árslok 2002. Sveitarstjórn þarf að óska meðmæla Skipulagsstofnunar skv. 3. t.l. bráðabirgðaákvæða skipulags- og byggingarlaga vegna útgáfu framkvæmdaleyfis af námasvæðinu hafi aðalskipulag Mýrdalshrepps ekki verið staðfest. Áður en framkvæmdaleyfi er veitt þarf að liggja fyrir umsögn Náttúruverndar ríkisins sbr. 47. gr. laga um náttúruvernd nr. 44/1999 og áætlun um efnistöku sbr. 48. gr. sömu laga. Bent er á að áætlun um efnistöku skv. 48. gr. laga um náttúruvernd getur komið í stað deiliskipulags af námasvæðinu. Efnisnámið er háð nýtingarleyfi skv. lögum nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu og starfsleyfi skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir auk þess að falla undir reglugerð nr. 514/1995 um vinnslu og nýtingu vikurs.

6. ÚRSKURÐARORÐ

Í samræmi við 11. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram samkvæmt 10. gr. sömu laga af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu ásamt umsögnum og svörum framkvæmdaraðila við þeim.

Með vísun til niðurstöðu Skipulagsstofnunar sem gerð er grein fyrir í 5. kafla þessa úrskurðar er fallist á vikurnám á Mýrdalssandi í Mýrdalshreppi á Háöldu suðaustan Hafurseyjar og vestur af Hjörleifshöfða, eins og því er lýst í framlögðum gögnum framkvæmdaraðila.

7. KÆRUFRESTUR

Samkvæmt 12. gr. laga nr. 106/2000 má kæra úrskurð Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 2. október 2002.

Reykjavík, 26. ágúst 2002.

Stefán Thors

Hólmfríður Sigurðardóttir